

115 1836

HÍRADÓ

KÖNYVTÁRI

XLII. ÉVF. VII. SZÁM 1997. JÚLIUS

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
dolgozóinak tájékoztatója

Ünnepi könyvhét '97 - egy meglehetősen szubjektív beszámoló -

Június elején ismét ünnepelhettük a könyvet öt nap erejéig. Remek alkalom ez arra, hogy jól ismert írók, költők előrukkoljanak valami újjal, s még eddig fel nem fedezett ifjabb kollégáik előtt óriási távlatok nyíljanak. Arra is jó a könyvhét, hogy „... az író és a közönséget közvetlen kontaktusba hozza egymással”, ráadásul mindezt „ingujban, közvetlen, bohém formában”. Legalábbis így gondolta ezt Supka Géza 1927-ben. Írók voltak, közönség is, az ingujjal sem volt probléma, sőt még kontaktus is teremtődött, de a közvetlenség meg a bohém forma kicsit akadozott. Sebaj, lényeg a lényeg; elég sokan nyomultunk egyik sától a másikig, illetve egyik kiadótól a másikig. Megjegyzem, ennek nem volt túl sok jelentősége, hiszen nagyjából ugyan-

azokat a könyveket lehetett kapni a legtöbb sátonál, holott elvileg kiadók szerint sorakoztak fel. Lényegtelen, ám érthetetlen momentum...
Az újságolvasó ember jó pár könyvheti melléklet-hez hozzájuthatott már előre, de mint mezei postaláda-tulajdonos is kaptunk néhány ingyenes katalógust - alanyi jogon.
Ez azért is nagyszerű, mert így itthon, tisztos magányunkban ajúldoztunk az árak láttán, s az „ünnepen”, a nagy „közvetlen kontaktusok” közepette már nem nagyon lepódtunk meg semmin.
Illetve azért találkoztam néhány lelkes, de naiv könyvbaráttal, akiket látszólag kicsit földhöz vágott az árak behatóbb tanulmányozása.

A világsikerek sorozatban megjelenő könyveink

Fordította: Sárossy Beck Anita
Alak: A/5
376 oldal, kötve
élfestve, védőborítóval
Ára: 998 Ft

Fordította: Gieler Gyöngyi
Alak: A/5
388 oldal, kötve
élfestve, védőborítóval
Ára: 998 Ft

Fordította: Gieler Gyöngyi
Alak: A/5
392 oldal, kötve
élfestve, védőborítóval
Ára: 998 Ft

Eladási ár: 850 Ft
Terjedelem: 304 oldal

Akad olyan önjelölt szakértő, aki szerint indokolatlanul kérnek ennyit a kötetek többségéért. Meghallgattam volna ennek indoklását is, de ettől még az ezer forint feletti átlagár nem csökken, legfeljebb az amúgy sem túl nagy vásárlókedvem...

Bevallom, a Vörösmarty téri banzájra másfélszer jutottam ki, az Írók Boltjába pedig ezen öt nap alatt be sem tettem a lábam. De azért a hivatalos listát buzgón forgattam, s a rádióban, TV-ben is el lehetett csípni egy-egy műsort e tárgyban.

Egy remek időzítésnek köszönhetően este nyolc óra után sikerült eljutnom a Vörösmarty térre, így már igencsak félárbcos viszonylatok voltak ott, de néhány pavilon még állta a rohamot. Második próbálkozásom eredményesebbnek mondható, kaptam némi ízelítőt az éppen aktuális műorból. Többek szerint is általában igen jó hangulat kerekedett a Könyvhét ezen helyszínén.

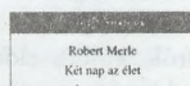
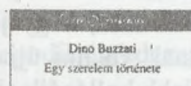
Volt néhány biztos befutó, amelyek nélkül nem lett volna nyugodt az életem június 9-e után, tehát a cél ezek megszerzése volt (értsd: vásárlás és/vagy lejelölés). Ilyennek tűnt például Bereményi Géza A telihold dalai című kötete. Már annyiszor végighallgattam a rádióban a költemények születésének romantikus-csehtamásos-teliholdas történetét, hogy kellett a könyv. A Körkép és a Szép versek kötelező jelleggel voltak a listán, olvasásukkor inkább a kispróza-válogatás váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Ekkor már 1800 forintnál tartottam, és ez pontosan ezernyolcszáz forinttal haladta meg a lehetőségeimet. Így tehát önmérsékletet tanúsítottam - kényszerűen és nem túl boldogan -, mikor végre megeltem a címét tekintve sokat ígérő Hogyan csábítsuk el a könyvtároskisasszonyokat című Szív Ernő (Darvasi László) kötetét; mérhetetlen fájdalomra 990 Ft-ért! Ha már a címeznél tartunk ...: némely könyvnek ezen része igen izgalmasnak tűnt, ebből kifolyólag szívesen beleásnám magam Benedek Szabolcs A Nagy Degeneráció című munkájába. Állítólag ábrázolja az én (de)generációm érzéseit, „állapotját”.

Számomra Gordon Agáta Kecskerúzsát és Marie Darrieussecq Malacpúder nevezetű - világsikerű! - irományát (így együtt) egy nagy közös homály tartja össze, bár valószínű, hogy együtt-emplítsük csak tudatlanságom és rossz asszociációim eredménye. Závada Pál Jadviga párnája című könyvétől többben „el vannak ájulva” a környezetemben (pl.: bizonyos Havas Katalin is, Ő különben a Könyvhét kapcsán egyértelműen erre esküszik...), de hát ilyenek (is) a könyvtárosok!

Az „amire az életben nem lesz pénzem, de nagyon vágyom rá” kategóriába soroltam a Lucifer a katedrán című kötetet, Kosztolányi ismert színpadi

műveinek válogatásával. Persze - tudom - meg lehet ezeket a darabokat találni egyéb helyeken is, de így együtt azért más, és különben is... Az előbb említett kategóriát bővíti a Légyott északi fényvel, skandináv elbeszélők antológiája is. Amúgy a könyvheti kínálatból még számtalan művet „nélkülözhetetlenek” nyilvánítottam (példának okáért Megyesi Gusztáv válogatás-kötetét), úgyhogy szponzorokat keresek!

Megjelent természetesen jó néhány könyv sokadik kiadása, általában igen borsos áron. Ezek sem magáncélból, sem pedig „könyvtárosilag” nem keltették fel túlzottan az érdeklődésemet.

Visszatérve a Vörösmarty térhez: ott bóklászva egyértelmű volt, hogy a „jól bevált”, nagy kiadóknál tömörülnek a legtöbben (pl. Európa, Magvető stb.). Az Ab Ovo-nál is sokan báméskodtak, egyre többen ismerik meg szép kiadványaikat, de azért a „nagy dobás” az Európa sztárvendége, Robert Merle volt. Az író régebbi könyveit dedikálta és örvendezett, hogy újra kiadták a Mesterségem a halál című regényét. Nos, a szépirodalom tekintetében tehát lehetett csemegézni, amint ez már lenni szokott.

Az ismeretterjesztő vagy szakkönyvek kategóriájában is megjelent néhány - a könyvtárak számára nélkülözhetetlen - „alapl mű”. Néhányuk kézbevétele azonban lelombozó élményt jelentett: egyre

több a silány minőségű kiadvány. Itt nem csak a mindenki által jól ismert, formai és tartalmi szempontból erősen kifogásolható (hogy finom legyek...) könyvekre gondolok. Sajnálatosan megbízhatónak ismert neves kiadók is tudnak ilyen gyatra „terméket” produkálni.

A kiadók természetesen felvonultatták nagyágyúikat egy-két dedikálás erejéig. A Magvetőnél - többek között - Gábor Miklósnak, Kertész Imrének, Kornis Mihálynak nyújtogathattuk zsákmányolt könyveinket; az Írók Boltja szervezésében pedig a Könyvhét alatt non-stop dedikálás folyt, mindenki megjelent legalább egyszer, aki „számít”. Így - utólag - némileg bánom passzivitásomat, mert igen izgalmas névsor volt olvasható a Liszt Ferenc téri programban!

Mindkét Vörösmarty téri látogatásom alkalmával feltűnt egy igen-igen hosszú emborsor. Adott volt a kérdés: vajh' ki lehet e népszerű irodalmár, akinél ily kitartóan ácsingóznak a könyvbarát polgárok?

Miután az izgatott várakozók tömegén nem láthatam át, kénytelen voltam nálam jobban tájékozott emberhez fordulni információért, s nem is csatlakoztam: a hosszú sor „okozója” közéletünk ismert alakja, ki drámaírói mivoltát (is) felcserélte a politikusságra. Ja igen, hát gondolhattam volna...!

Akárhogy' is, de szívet melengető érzés volt nézni a sokadalmat, hiszen a szürke hétköznapiak során mást sem hallunk, mint a vásárlók könyvek iránti érdektelenségének „sorjázását”. Íme, itt volt ez az öt nap válaszként: mi - könyvtárosok - együtt ünnepeltünk az olvasókkal, testületileg kivonultunk könyvhetezni és tán még többet is költöttünk, mint eredetileg terveztük (esetemben ez biztos).

Bebizonyosodott, hogy nem érdektelen a hazai közönség, hogy van magyar könyv, magyar irodalom, nem kéne annyira temetni ezeket, legföljebb az illetékesek vigyázó szemeiket kicsit sűrűbben vetetnék e témára...

Hámory Zsófia

FELHÍVÁS

Az ezredfordulóhoz közeledve a könyvtáros szakma egésze és minden könyvtár is próbálja megfogalmazni jövőbeli helyét, szerepét, lehetőségeit, keresi élet- és mozgásterét, igyekszik megfogalmazni az önmagával szemben támasztott követelményeket. Nekünk is fel kell készülnünk, hogy meg tudjunk felelni egy 21. századi fővárosi könyvtár funkciójának.

Kérjük a könyvtár minden dolgozóját:

tegyen fel (legalább) egy kérdést,

melynek megválaszolását a legfontosabbnak ítéli a könyvtár szempontjából.

Az összegyűjtött kérdések irányt szabhatnak a jövőről való közös gondolkodásunknak.

A kérdéseket szeptember közepéig várja

Bartos Éva

/Titkárság/

Napi gondokkal küszködő könyvtárak

NÉPSZABADSÁG 37

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR TERÍTÉSI DIJAI
1997. JULIUS 1-JÉTŐL

Beiratkozási díj:	
Felnevelés és jótéllő nélküld beiratkozó 18 éven felüli tanulók számára	500 Ft
14 éven felüli tanulók, nyugdíjasok munkanélküliek, sorakatonák számára	200 Ft
14 éven alulak, 70 éven felüliek, vakok, síkettek a beiratkozási díj alól mentesülnek	
Közvetlen költségek:	
Szolgáltatás	Ár
videokazetta-kölcsönzés	80 Ft/2 nap
CD-kölcsönzés	50 Ft/2 nap 80 Ft/1 hét 300 Ft/1 hét
CD-ROM-kölcsönzés	
hanglemez, hangkazetta, számítógépes játékok, mozgófilm, hangos diaoptív kölcsönzése	50 Ft/1 hét
grafika kölcsönzése	150 Ft/3 hónap
Egyéb díjak:	
Szolgáltatás	Ár
visztesztervezési díj	50 Ft
elvezetett kölcsönzési póttáca	100 Ft
szűrés készítése a központi ellátó szolgáltató (szállítmányként)	50 Ft
előjegyzési díj (teljesítést követően fizetendő)	100 Ft+postadíj
hangmérés	5 Ft/parc
fénymásolás A4	10 Ft/lap
A3	20 Ft/lap
nyomatás számítógépes adatbázisból, CD-ROM-ról és Internetről	20 Ft/lap
nyomatás floppyra (nagy floppyval együtt)	300 Ft
(kis floppyval együtt)	350 Ft
számítógép-használat (szolgáltatástól függően)	50-500 Ft/óra
Késedelmi díjak:	
nyomatott dokumentumok és hangoskönyvek	5 Ft/két vagy három postadíj
Egyéb dokumentumok esetében a késedelmi díj azonos a kezelési költséggel.	

A könyvtár legfőbb értéke nem a csillogó kűlső
DANKÓ BEJÁRÓ FÜLVEZEL

Budapest könyvtári ellátottságának meghatározó eleme a hetvennyolc hálózati és egy központi könyvtárból álló Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. Közel hárommillió könyvvel, nyolcszáz ezer egyéb dokumentummal áll szízhathat ezer beiratkozott olvasója rendelkezésére. 1996-ban a könyvtár látogatóinak száma megközelítette a hárommilliót.

Az elmúlt években átalakították a könyvtár szervezeti rendjét – tudtuk meg Deák Sándor gazdasági igazgatótól. Megszüntették a kerületi főkönyvtár – fiók könyvtárak konstrukciót, helyette nagyobb egységekre, hat régióra osztották a fővárost. Így könnyebb a hálózat gazdasági, foglalkoztatási, üzemszervezési ügyeinek intézése. A szétparceláltság, a kerületenkénti önálló gazdálkodás nem volt folytatandó, hiszen egyre komolyabb kihívásokkal kerülnek szembe, amelyek nemcsak a fejlesztést, hanem az alapszolgáltatást is veszélyeztetik.

A könyvtárat az infláció fokozottan érinti. Ezt felismerve már több mint tíz éve megkezdtek az önkormányzat: olyan bevételi, megtakarítási lehetőségeket kerestek, amelyek segítségével – többnyire belső forrásból – továbbra is biztosítható az ellátás színvonala. Mindez persze nem ment simán, sokszor kellett kínos döntéseket is hozni, létszámleépítésre is sor került.

Sok kis, 30-40 négyzetméter alapterületű egységet bezártak. Ezek között voltak reménytelen műszaki állapotúak és olyanok is, amelyek elavult konstrukcióban működtek, például iskolában, vegyes funkcióval.

A Szabó Ervin hálózat vezetői a főváros egészének ellátásáért felelősek, és ez nemegyszer tüközik a helyi, kerületi érdekekkel. A fenntartó főváros által rendelkezésre bocsátott pénz a helyi igények és költségek figyelembevételével kell felhasználniuk.

Fájdalmas dilemma: ha megőrzi a jelenlegi szinten a hálózatot, akkor könnyebben megközelíthető marad a helyi olvasók számára, viszont egyre elavultabbá válik a dokumentum-állomány. Másik lehetőség, hogy a szolgáltatást úgy szervezik át, hogy képesek legyenek megfelelő szinten ellátni.

A vezetők között megszületett egy elképzelés, amelyről a fenntartó főváros még nem döntött: ennek értelmében kiválasztának tíz-tizenkét arra alkalmas könyvtárat, s azokat fejlesztésnek a XXI. században elvárható szintre. Ehhez tartozik a könyvtári hálózati szoftver kialakítása, az információs rendszerekhez, az Internethez való csatlakozás és az épület- és az eszközállomány fejlesztése. Legalább annyira, hogy ne rozoga asztalokon, ócska könyvespolcok között, elavult számítógépen történjen az információszerzés – összegzi Deák Sándor, hozzátéve: lehet olyan egység is a nem fejlesztett könyvtárak között, amelyet azonnal bezárnak majd, vagy lassú elhalásra lesznek kénytelenek ítélni. Sajnos, a kiemelt fejlesztéséhez szükséges pénz csak a többi rovására tudják előteremteni – ezen legfeljebb a nagyobb külső hozzájárulás segíthet. Számítanak rá, hogy nagy vitákat, indulatokat vált ki ez a terv, főleg azon ön-

kormányzatok körében, ahova nem jut majd ilyen, „csillogó” könyvtár. Csak remélni lehet, hogy a felháborodás más irányt vehet, és egyik-másik kerületi önkormányzat épülettel vagy

Ez utóbbiak az induló befektetés után öfenntartó szolgáltatás-ként működnek. A könyvtár költségvetésének közel egyharmadát fedezi saját bevételből, amely beiratkozási, késedelmi, kölcsönzési díjból, esetenként helyiségbérleti összegekből származik.

A gazdasági igazgató véleménye szerint a könyvtár gazdálkodása Janus-arcú: egyfelől az infláló bérekről, az ellehetetlenül veszélyéről, napi gondokról, másfelől viszont örvendtes fejlesztésekről is beszámolhat. A kerületi önkormányzattal való jó együttműködésre is példa az újpesti. Itt a városközpontban volt egy viszonylag kis könyvtár. Ezt a főváros elcsérelte a kerülettel egy kétszintes, jóval nagyobb épületre, amelynek saját telke is van, tehát később tovább bővíthető lesz. A felújításhoz az újpesti önkormányzat eddig tízmillió forinttal járult hozzá. A III. kerületben egy állami tulajdonú épület bérleti jogát adta át az önkormányzat úgy, hogy bérleti díját is átvállalta. Két kisebb bezárása után még az idén megnyitják az új 450 négyzetméter alapterületű könyvtárat Békásmegyeren.

Körvonalazódik ugyanakkor a központ rekonstrukciós-fejlesztési terve is. Ingatlancserével sikerült elérni, hogy négy épületből álló együttes szolgálja majd a központ céljait. Első lépésként elkészül a Pálffy-palota, ide költözik a zenei részleg, ezzel ennek alapterülete négyeseresére nő. Megújul a Wenckheim-palota, megnövelik a szolgáltató tereket, megsokszorozzák az olvasótermek befogadóképességét, szabadpolcos kínálatot terveznek az ezer négyzetméteren. A Baross utca 18. számú épület helyén hat-hét szintes rakortorony áll majd, a palota udvarán átriumot alakítanak ki.

Cs. Kiss Éva

A könyvtár társadalmi szerepének bemutatása mellett anyagi haszonnal is járt a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 1995-ben elindított akciója, a „Fogadjon örökbe egy könyvet!” Tavaly magukat megnevezni nem kívánó olvasók mellett neves művészek, közéleti személyiségek, külföldi diplomaták tettek eleget ennek a felhívásnak. Összesen mintegy kétmillió forinttal támogatva a könyvtárat. Ez a mozgalom ebben az évben is folytatódik, sőt sikerén felbuzdulva – és a szűkös szorításában – az ősszel elindították a „Restauráltasson könyvet!” kampányt is.

A Budapest Gyűjtemény ritkaságai között ugyanis csaknem hétszáz könyvműtárazsálem található, számos közülük olyan rossz állapotban, hogy a használhatóság is korlátozott, vagy lehetlenné teszi. Van, amelyiknek a borítójának lévő falap tört el, másikon a fém-, vagy bőr tartópántjai szakadtak le, elváltak a benne lévő lapok, metszetek. Ez történt a XVI. századi, Bázelen kiadott könyvritkasággal is, amelyet tavaly a svéd nagykövetség, Jan Lundvik és felesége fogadott örökbe. A diplomata házaspár ajánlása nyomán most a kanadai nagykövetség asszony, Susan Cartwright követte példájukat, ezer kanadai dollárt adományozva két hasonló bázeli munka, köztük egy tizenegy nyelvű angol szótár restaurálására.

Cs. K. É.

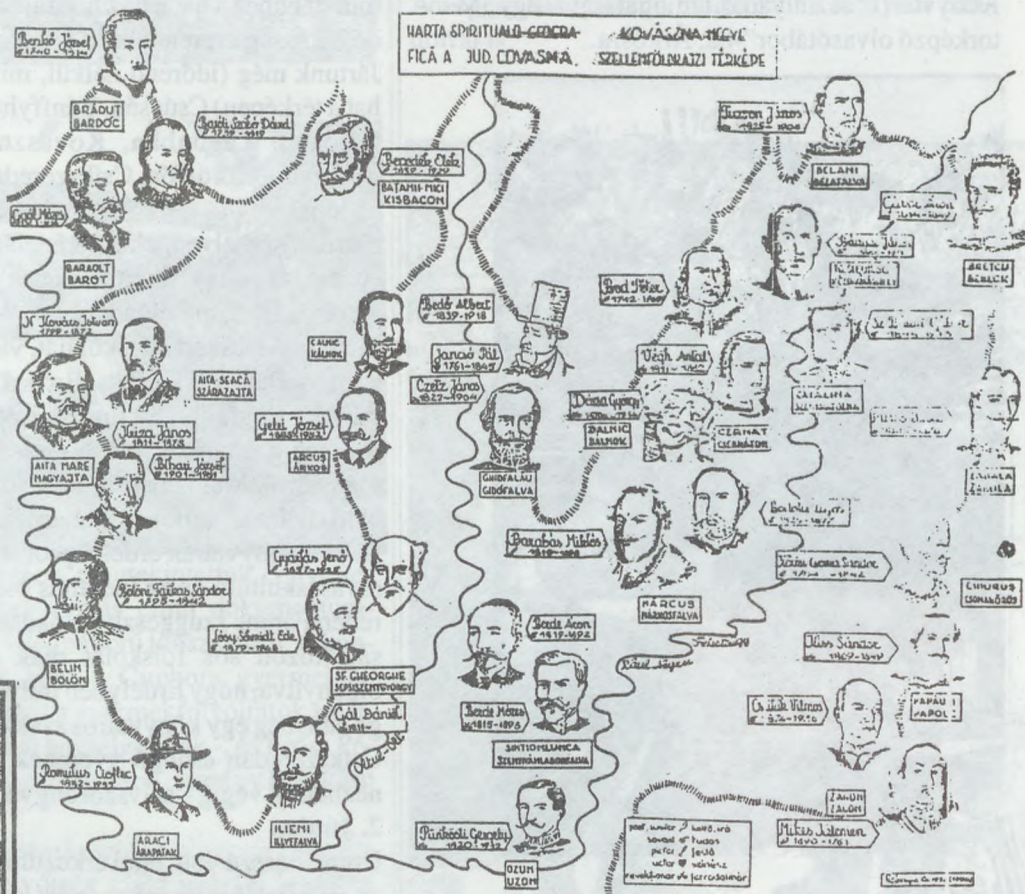
egyéb támogatással segíti a hálózatot. Egyelőre az egymilliárd forintos éves költségvetésből nem éri el a húszmilliót a kerületek hozzájárulása, amely egy-két százaléktól mindössze.

A működési költségek terhére, belső forrásból, illetve pályázati pénzekből érték el kétszáz számítógép üzembe állítását. Elsőként kezdtek foglalkozni hanglemez-, kazetta-, később video-, CD-, CD-ROM-kölcsönzéssel.

EZ TÖRTÉNT...

1997. június 15-22. Az erdélyi Árkoson (Kovácszna megye) rendezte meg könyvtáros-olvasótáborát az MKE Olvasószolgálati Szekciója, melyen összesen mintegy 40 főnyi, magyarországi és határon túli kolléga vett részt. Intézményünket Bartos Éva, Bencsikné Kucska Zsuzsa és Király Éva képviselték, akik sikeres előadásokkal, illetve bemutató foglalkozásokkal járultak hozzá a színvonalas szakmai tapasztalatszeréhez, továbbképzéshez.

Összeállította: Kónya Ádám (Széchenyi-kör)
 ábratípópen elkészítette: Boér Hunor könyvtáros
 okszorosítva: a Sz.N.M. Alapítvány fénymásolásán

A bukaresti Sadoveanu Városi Könyvtárral megkötött csereegyezmény keretében vendégeink voltak Marcela Clorcan és Angela Oprea. A számítógépesítést, a Közhasznú Információs Szolgálatot, és a KESZ munkáját tanulmányozták, egy napot a Dagály utcai könyvtárban töltöttek.

A kanadai nagykövetség látogatott el könyvtárunkba és ez alkalommal restaurálásra jelentősebb összeget adományozott.

Az ÁPV Rt. Támogatásokat Előkészítő Kuratórium 110 000.- Ft-tal támogatja a könyvtár szerzeményését.

Idén májusban - életemben először - Erdélybe mentem, majd (milyen a véletlen!) júniusban ismét. Első alkalommal az Erdélyi Magyar Olvasás Egyesület első konferenciájára Kézdivásárhelyre, a HUNRA szervezésében; második alkalommal pedig az MKE Olvasószolgálati Szekció, a Könyvtárostanárok Szervezete és a Gyermekkönyvtáros Szekció közös szervezésében a minisztérium Könyvtári főosztályának támogatásával egy „Mentorképző olvasótábor”-ba, Árkosra.

1. Május

Gyönyörű idő volt végig, csak Nagyszeben fogadott esővel. Gereben Ferenc és Baricz Zsolt vállalkoztak „idegenvezetésre”, és ezúton is köszönetet mondok útikalauzunk bensőséges hangvételéért. Ezen az úton nekem a legnagyobb élményt Torockó jelentette. Gyönyörű, csodálatos! Ez a kihalóban lévő falu különlegesen szép házaival, a főtér vályúrendszerével (olyan kút, ahol egyszerre lehet ivóvizet venni, állatokat itatni és mosni - Európában egyedülállóan). A térről nyílik az iskola, és belépve úgy éreztük, hogy visszementünk közel száz évet a történelemben.

A falu mögött emelkedik a Székelykő sziklaorma, amelyről a helyiek azt tartják, hogy fölötte kétszer kél fel a Nap.

Szállásunk remek volt (ide a FSZEK is szervezhetne utat!), és este a Művelődés című folyóirat (Kolozsvár) főszerkesztőjével, Szabó Zsolttal beszélgethettünk.

A másik ilyen nagy hatást kiváltó helység Csernánton; itt ehhez a hatáshoz hozzájárult a minket fogadó lakosság szeretete is.

Jártunk még (időrend nélkül, mindenki bogarászhat a térképen) Csúcsán, Bánffyhunyadon, Csomakőrösön, Zágomban, Kovásznán, Sepsiszentgyörgyön, Kőrösfőn, Csíkszeredán, és a Szent Anna tónál.

Kézdivásárhelyen, a konferencián hallhattuk Nagy Attilát, aki nagy sikert aratott a „Pedagógusok és az olvasás” című előadásával. Winkler Márta bemutatta Kincskereső Iskoláját, videófilmes illusztrációval. Milinte Enikő az olvasás személyiségfejlesztő funkciójáról beszélt, Honffy Pál pedig a tankönyvszövegek speciális követelményeiről. Megismertük még József Attila „taníthatóságának” szubjektív elemeit vagy például az iskolai könyvtárak erdélyi problémáit, valamint az olvasáskultúra és az identitás összefüggéseit, Gereben Ferenc szuggesztív előadásában. A hallgatóság között sok főiskolás diák is helyet foglalt, bizonyítva, hogy Erdélyben milyen nagy jelentősége van még egy könyvtáros szakkonferenciának is! Csíkszeredán csángó gyerekek magyar tanóráját nézhettük végig - szívszorongva.

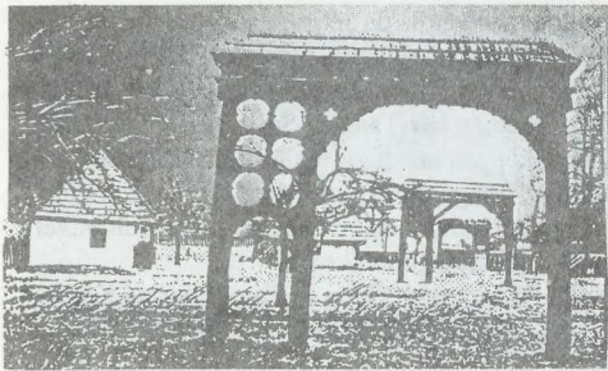
2. Június

Utunk hosszú volt, éjjel érkezünk meg szállásunkra. Feszített programbeosztást kaptunk, amely időpont-változtatásokkal ugyan, de - legnagyobb részt - megvalósult, köszönet érte Kiss Jenő (Sepsiszentgyörgy, Megyei Könyvtár) könyvtárigazgatónak, aki minden napra hívott részünkre - nem is egy - erdélyi előadót. A legfontosabb témakörök:

- a határon túli magyarság kulturális helyzetképe (Kárpátalja, jugoszláviai magyar irodalom, romániai magyar példák stb.);
- a Magyarországon élő nemzetiségek irodalma;
- olvasáslélektani ismeretek, biblioterápia;
- iskolai önképző körök és iskolaújságok;
- olvasótáborok lehetséges módszertana;

- drámapedagógiai technikák és irodalmi foglalkozások;
- új típusú foglalkozások a gyermekkönyvtárakban.

Lacul Sf. Ana - Szent Anna - 10

Programunk keretében megtekintettük Sylvester Lajos Uzvölgyi hegyomlás című dokumentumfilmjét, a második világháború időszakáról. A konferencia vendégül látta a Cimborá gyermeklap munkatársait - akikkel a gyermekfolyóiratok sajátos szerkesztéséről beszélgettünk -, és Erőss Pétert, a Moldvai Magyarság című, szerény kiállítású lap szerkesztőjét.

Sántha Attila költő-szerkesztő (Kolozsvár) mutatta be az Előretolt Helyőrség című ifjúsági irodalmi folyóiratot, amely heves vitát kavart körünkben szabadszájúsága, polgárpukkasztása miatt.

Természetesen a fentiek csak ízelítőt adhatnak a sokszínű programból; engem Kis György Zoltán kultúrtörténeti kalauza „varázsolt el” igazán: mindenről tudott, és azt szívesen mesélte el nekünk. Néhány példa csodálatos szókincséből: „mondóvíz” = alkohol; „keringbábozunk” = kanyarodunk; „összepszilóztak” = protekciós kapcsolat; „cekapetkeznek” = szeretkeznek.

Természetesen a könyvtárakat is meglátogattuk..., és a legfontosabb dokumentum, amit itt beszereztünk, annak a málénak a receptje volt, amelyet egy gyermekkönyvtáros süített részünkre. Íme:

Jó málé

Hozzávalók: 2 tojás, 1 vizespohár cukor és olaj és tej, 2 kiskanál szalalkáli és tört ánizs, 2 vizespohár búzaliszt és málé (kukorica) liszt.

Elkészítés: a tojásokat, cukrot, olajat kikavarjuk és hozzáadjuk az ánizst majd a tejet, lisztet és a feloldott szalalkált, állandó kavargatás közben. Olajozott, lisztezett tepsiben, közepes tűznél megsütjük. Miután lapítóra (mondjuk: deszkára) helyeztük, vaníliás cukorporral meg lehet szórni! Langyosan tea, tejeskávé mellé lehet tálalni. (De hidegen is finom - állíthatom.)

A végére tartogattam: találkoztunk Kányádi Sándorral is!

Örülök, hogy elmentem ezekre a szakmai utakra. Rengeteget tanultam, gyönyörű tájakat, műemlékeket láttam, csodálatos emberekkel ismerkedtem össze. Köszönet a szervezőknek és a támogatóknak.

Rám a következő útnál is számíthatnak!

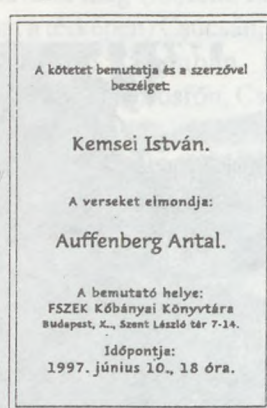
Kucska Zsuzsa

VOLT EGY BEMUTATÓNK: Hules Béla és az ő egerei

Tudják Önök hol van Lickóvadamos? Mostanáig nemhogy helyéről, de létezéséről sem tudtam az égvilágon semmit. Ezirányú ismereteim gyarapításához nagyban hozzájárult a Kőbányai Könyvtár könyvheti rendezvénye, jelesül a Hules Péter költő-filozófus (filozófus-költő?). Egér-pillanat című kötetét bemutató júniusi este, ahol azt is megtudhattam, lehetnék bár Tandori Szpérója, Hules egere (macskája, sárgarigója stb.) onto- és kozmológiailag tulajdonképpen mindegy. Valamennyien feltételezzük egymást, ok és okozat vagyunk a folyamatosan ismétlődő (megújuló?) létezésben. Nemcsak a világ tehet rólunk, de mi is a világról. Ezt a dinoszauruszok még nem tudták - nekik még nemigen volt mivel -, mi már tudjuk, bár ha így folytatjuk, nemigen lesz minek (mármint gondolkozni).

Megtudtuk továbbá azt is, hogy Hules Béla absztrakt költő Palasovszky Ödön és Tamkó Sirató Károly rokona (lírailag) - ezt a pályatárs Kemsei István modta róla, s nemcsak azért, mert mindenki Kassákat gondolja az egyetlen elvont poétának Magyarhonban.

A Kőbányai Könyvtár telt házat vonzó estjén szó esett még a fentebb említett Lickóvadamosról, a Vadamosi Füzeteket közreadó Vadamosi Vendégségnek nevet s helyet adó háromszázhárom lelkes Zala megyei faluról, ahol bizonyára bölcs emberek élhetnek, hiszen a mai kusza világban verébnék is nehéz fészket rakni hazai portán, hát még költőnek vagy filozófusnak. Bár utóbbiakra talán vadászati tilalmat kellene elrendelni mostanság, nehogy a dinoszauruszok sorsára jussanak.

A Kőbányai Könyvtár Hules Béla-estjén a költő szövegeit Auffenberg Antal értő tolmácsolásában hallhattuk. Azért nem a verseit, mert Hules esetében nem volna helyénvaló a műfaji szűkítés semminemű formája. A költő-filozófus-latin-magyar-szakos-tanár mikrokozmoszának öntörvényűségét szokatlan, ámde karakteres módon illusztrálja a hulesi helyesírás - amely szándékosan nem alkalmazza az „LY”-nak (elipszilonnak) ismert formációt, igaz, hallgatva nem venni észre a lázadás eme sajátos formáját.

Végezetül engedjen meg az Olvasó egy rövid, ámde betűhív részletet Hules Béla kötetéből:

„és - ugorjunk egy nagyot - itthon a macska
aki már kimutatja (először) örömét habár vissza-
fogottan hogy hazajöttünk (sohasem
maradtunk el eddig egész napra csak hazafelé a hév-
megállóban egy barátom feleségével találkoztunk
- öröm nem szoktunk arra utazni és pont vele
találkoztunk - hogy akkor már A MACSKA A GOJÓSTOLL VÉGÉT
FOGJA KETTEN ÍRUNK néznénk be hozzájuk benéztünk
és csak hat után jutott eszünkbe jesszusom a macska)
szóval ÖRÖM még most is még mindig itt
az x tengejre tükrözött cikloáz Botticelli
a tollászkodó partifecskefióka az ökörfarkkórószá-
ron a macska aki ÖRÜL hogy végre hazajöttünk...”

Aknay Tibor

Tájékoztató a FSZEK hálózatában található speciális CD-lemez gyűjteményekről

IV/1.	1550	750	Jazz
VI/1.	200	90	etno-jazz, Wopdl Music, filmzene, kortárs jazz
VII/1.	700	500	progresszív épszichedelikus, blues, szintetizátor, jazz, wawe, film-musical
VII/3.	1000	400	opera, musical, rockopera
VIII/1.	320	280	jazz, acid
X/4.	750	200	filmzenék
XIII/6.	200	25	filmzenék
XIII/8.	1500	90	filmzene, mulatósz zene, mese
XV/1.	1200	900	Pink Floyd (szinte teljes), Queen, Jetro, Tull
XV/3.	500	300	jazz, blues
XIX/1.	1000	500	filmzene, jazz, kabaré

A táblázat csak a "szokásostól" eltérő gyűjteményrészeket emeli ki azért, hogy speciális kéréseknél könnyebb legyen tájékozódni. Az állományok db-száma először a teljes, majd abból a speciális lemezek mennyiségét mutatja, hogy az esetleges "átkéréseknél" mérlegelni lehessen. Természetesen a számadatok nem pontosak, inkább az állomány volumenét érzékeltetik, hiszen az utolsó felmérés óta bizonyára jelentős változások történtek az állományokban. Ennek ellenére hasznosnak tartjuk az adatközlést, mert - az informálódáson túl - a gyűjtemények szervezéséhez is ötleteket nyújthat. (a szerk.)

Az 1996/97. tanévben a szokásosnál is több bonyolalmat okozott a továbbtanulók tanulmányi szabadságának, konzultációs napjainak nyilvántartása és ellenőrzése. Ez több esetben vezetett kellemetlen vitákhoz, félreértésekhez. Oka pedig egyértelmű: mindazok, akik a különböző felsőoktatási intézményekben tanulmányokat folytatnak, figyelmen kívül hagyják azt a tényt, hogy nem csak törvényben biztosított jogaik, hanem kötelezettségeik is vannak! Ez még azokkal is előfordul, akik az intézményünkkel kötött tanulmányi szerződést tartanak a kezükben, mely mindezeket az információkat tartalmazza.

Szükségesnek tűnik tehát a tennivalók egyértelmű tisztázása.

1. A tanulni, ill. továbbtanulni szándékozók előzetesen, már a jelentkezéskor beszéljék meg elképzelésüket munkáltatójukkal, hogy egyértelmű legyen, a munkahely tudja vagy nem tudja, milyen feltételekkel képes vállalni az illető tanulását. Ezt a megállapodást esetleg egy „előszerződésben” lehet rögzíteni, s ez a későbbiekre nézve kölcsönösen betartandó.

2. Akik felvételt nyernek felsőoktatási intézménybe, tanulmányi idejük alatt folyamatosan hozniuk kell a képző intézménytől a munkahelynek szóló igazolásokat:

- iskolalátogatási igazolás (mely az adott félévre való beiratkozást igazolja);

- konzultációk rendjét tartalmazó tájékoztató;
- az adott félévben kötelezően előírt vizsgák számáról szóló igazolás;

- az adott félév sikeres befejezését igazolandó leckeönyv, mely egyben a vizsgák számának utólagos kontrollálását is lehetővé teszi.

A képző intézmények eltérő gyakorlatot folytatnak az igazolások kiadása tekintetében (van, ahol mindenre külön, van ahol összevontan adják), de egy biztos, ők is pontosan tudják, hogy ezekre az igazolásokra a munkahelyeknek szüksége van, hiszen ezek képezik a tanulmányi szabadság kiszámításának alapját.

3. Akkor a jogaikról is valamit:

a konzultációkon való részvételt - a törvény szerint is - biztosítani kell a munkahelyről a tanulónak, ám ennek a módja eltérő lehet, „ajándékba” kapja az illető, vagy le kell dolgoznia ezt az időt, vagy fizetett/fizetés nélküli szabadságból oldja meg stb. Ezeknek a tisztázását szolgálja többek között az előzetes megállapodás, hiszen a helyi lehetőségektől, körülményektől függ a megoldási mód. (A „megoldási mód” tükröződik majd a jelenléti íven és a dekádon is - tehát nem a „konzultáció”-t kell feltüntetni, hanem azt, hogy milyen jogcímen kapja az illető.)

A tanulmányi szabadság valóban jár a továbbtanulónak, de ennek kiszámítása és felhasználása nem önkényesen történik. A benyújtott igazolások alapján a Munkaügyi osztály a személyzeti és oktatási vezetővel együtt állapítja meg, tartja nyilván és kontrollálja, félévről félévre. (Nem vihető át tehát a „maradék” a következő félévre!)

A jelenlegi tapasztalatok alapján szinte tetszés szerint értelmezik a továbbtanulók a „kollokvium” fogalmát, döntenek el a nekik járó tanulmányi szabadság mértékét és időpontját.

Az áldatlan állapot megszüntetésének érdekében nyomatékosan kérjük, gondoskodjanak a szükséges igazolások benyújtásáról, a jövőben - szeptembertől kezdve - a félév elején leadott igazolások alapján kiszámoljuk névreszólóan az igénybe vehető tanulmányi szabadság mennyiségét, ezt a kimutatást közreadjuk, s ezt fogja használni a Munkaügyi osztály és ennek alapján írják alá a szabadság kivételi engedélyt a munkáltatók is.

Aki tehát nem nyújtja be időben a szükséges igazolásokat, az nem veheti igénybe a tanulmányi szabadságot.

Kérjük, vegyék komolyan a „játékszabályokat”, hiszen rendszeresen 20-30 fő tanul tovább, a tanulmányi szabadságnapok átlagosan évente közel 1000 napot tesznek ki, ezt pedig nem tudjuk laza nagyvonalúsággal kezelni, hiszen ezen idő alatt a többieknek kell helytállniuk.

Bartos Éva

Nyári szünidei programok!

**Nyáron is szeretettel várunk a könyvtárban!
Gyere, ülj be olvasgatni, játszani, rajzolni.**

Keddenként 10-20 óráig külön programokkal várunk.

Dél-pesti Régió XVIII/3. sz. könyvtára

1183. Bp. Thököly u. 5.

Fityfiritty és Kotyonfitty,

avagy

Bolondos Bohócok

Bábszínháza

(Óvodásoknak és kisiskolásoknak)

Megtekinthető:

Szabó Ervin Gyermekkönyvtár, Liszt F. tér 6.

Időpontja:

Augusztus 14., 10 óra

Az előadás ingyenes!!!

1997. július-augusztusban programsorozat indul

„MŰVÉSZETI NYÁR” címmel a VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtárban

(1061 Bp. Liszt F. tér 6.)

„ÁLLATKARNEVÁL”

(síkbáb készítés)

„SÜNVARRODA”

(fűrge ujjak)

„TÜNDÉRORSZÁG NÉPEI”

(irodalmi játékos)

SZEMÉLYI HÍREK

Új munkatársak

Messzinger Zsuzsa és Kádár Katalin könyvtárkezelők, 2. sz. régió

Kása Ferencné könyvtárkezelő, 4. sz. régió

Parádiné Csabonyi Klára könyvtáros, Preiszler Judit gyermekkönyvtáros, Miklósi Istvánné és Gál

Henriett könyvtárkezelők, 5. sz. régió

Herczeg Erzsébet segédkönyvtáros, 6. sz. régió

Szávai Gábor rendszerszervező, Számítógépesítési osztály

Szandányi Ákos Gellért számítógépes operátor, UFO

Áthelyezés

Kalóz Miklós könyvtárkezelő a 6. sz. régióból a 3. sz. régióba

Kilépők

Mészáros Andrea segédkönyvtáros, 1. sz. régió

Reményiné Lajkó Györgyi tájékoztató könyvtáros, Horváth Erika könyvtárkezelő, 2. sz. régió

Nilányi Réka könyvtárkezelő, 3. sz. régió

Vágási Lászlóné könyvtáros, Mozsár Adrien, Sasvári Zsuzsa és Bertók Enikő könyvtárkezelők, 5. sz. régió

Ringhoffer Diana könyvtárkezelő, 6. sz. régió

Geiger Máté könyvtárkezelő, Olvasószolgálat

Klinda Zoltán szám.szervező üzemtechnikus, Számítógépesítési osztály

Bajusz Gábor raktáros, Szeginé Nagy Mária leltározó, Számviteli osztály

IN MEMORIAM

Dudás Franciska

(1934 - 1997)

Meghalt Franciska. Fialat volt, 63 éves. Kegyes volt hozzá a sors. Tiszteltük, becsültük, nagyon sokan szerettük emberségét, szakmaszeretetét. Egész életében a FSZEK-ben dolgozott, Soroksáron, Csepelen, Angyalföldön... és végül Sashalom az utolsó állomás. Nem a megérdemelt, békés nyugdíjas évek következtek idős édesapja és imádott lánya körében. Francis beteg lett és magányos. Ha néha meglátogatt bennünket - mindig szomorúak lettünk. Most, hogy végleg elment, az igazi Franciskára emlékezünk.

Kovács Éva

KÖZLEMÉNY

Az intézményi Szociális Bizottság - az egyre nehezedő gazdasági körülmények közepette - rendkívüli takarékossgal kénytelen a munkáját végezni. Ebben az évben ezért nem került sor az ún. üdülési segélyek folyósítására - még a nagycsaládosok részére sem -, szerény forrásainkat ugyanis inkább a tanévkezdés (meg)támogatására próbáljuk koncentrálni (beiskolázási segély), tekintettel a horribilis tankönyv, tanszer stb. árakra.

Kérjük, hogy minden egységből jelezzék a nagycsaládos munkatársak nevét, ill. azokét, akik egyedülállóként iskoláztatnak két gyermeket. A gyermekek számát és életkorát pontosan kérjük feltüntetni.

A beiskolázási segélyeket szeptember folyamán szeretnénk kifizetni.

Szociális Bizottság

Pobori Ágnes felelős szerkesztő
Gujgiczer Imréné, Havas Katalin,
Hucskóné Kovács Mária, Kapuvári Zsuzsa,
Szatmári Istvánné, Szecsei Lászlóné
Vargáné Vida Emília

Felelős kiadó: Kiss Jenő főigazgató

Megjelenik havonta
Ára: 10.- Ft. Előfizetési díj egy évre 120.- Ft.
Készült a FSZEK Nyomdájában
Táskaszám: 97/217
Eng.szám: III/UHB/30/1981
ISSN 0139-1914
Felelős vezető: Mogyorós Károly